

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

afdelingDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
twitter: KNNVafdDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland

Nieuwsbrief 22 19 januari 2020

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor een natuurlijke leefomgeving waarin mens en natuur samen een plek vinden.

En is actief in de gemeenten Delft, Lansingerland, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp en Westland, en de gebieden Sion, Wilhelminapark, Elsenerbos (Rijswijk) en Ypenburg – Leidschenveen (Den Haag)

Afdeling van de
Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

VOORUITBLIK

Verklaring van de symbolen

*: een ledenbijeenkomst, niet-leden zijn van harte welkom om de sfeer van de vereniging te proeven. Meld je aan via afdelingDelfland@knnv.nl. Als het * teken ontbreekt, is de bijeenkomst openbaar en is aanmelding vooraf niet nodig.

W: afdelingswinkel is aanwezig; door hier te kopen steun je onze afdeling

G: Voor de gezelligheid

L: Voor mensen die willen bijleren

E: Voor de experts

H: Handen uit de mouwen

Thema voor 2020: natuurinclusief

Bij Natuur inclusief komen beelden boven van de mens die in het dagelijks leven bezig is en rekening met de natuur houdt. Dit alles het hoofd, hart en handen, of te wel met kennis van de natuur, passie voor de natuur en beschermen van de natuur.

In Rijswijk is in de wijk Leeuwendaal een bewonersgroep (Leeuwendaal Duurzaam en Groen) die met ons dit thema wil oppakken, daar de wijk in het gebied van de KNNV afdeling Den Haag hoort is het logisch om ook deze er bij te betrekken.

Soort van het Seizoen: koolmees en pimpelmees

Om regelmatigere activiteiten rond een soort te kunnen organiseren hebben we een langere periode nodig dan een maand. Aangezien Veldbericht de seizoenen volgt doen we dat ook met de gevraagde soorten.

We ontvangen graag je waarnemingen en ervaringen en tips van deze soorten. Doe dat in de vorm van tekst, foto, tekening, gedicht, een lied mag ook.

Stuur ze op via afdelingdelfland@knnv.nl

Zet je waarnemingen op

Pimpelmees klik [hier](#)

Koolmees klik [hier](#)

Help de padden

We zoeken 250 volwassenen die willen helpen bij de jaarlijkse paddentrek. Er zijn overzetlocaties in Bergschenhoek, Delfgauw, Delft, Hoek van Holland, Leidschenveen, Maasland, Maasluis, Monster, Nootdorp, Pijnacker, Vlaardingen en Ypenburg. Tussen half februari en begin april lopen weer vele padden, kikkers en salamanders van hun winterverblijf naar hun voortplantingsplaats. Daarbij moeten ze drukke verkeerswegen over en om te voorkomen dat ze hierbij worden doodgereden zoeken wij paddenrapers om hen veilig naar de overkant te zetten. Opgeven bij: Geert van Poelgeest 06 – 33 00 1742 per email: afdelingDelfland@knnv.nl

Lees verdere informatie om te helpen: [klik hier](#)

***L 19 januari, 13.00 – circa 15:00 uur**, excursie studiegroep Planten.

Verzamelen op de parkeerplaats aan het einde van de Tanthofdreef in Delft. We zoeken naar bomen en struiken in winter in het Abtswoudse Bos. Als je wil deelnemen aan deze bijeenkomst meld je dan aan via planten@delfland.knnv.nl.

Voor herhaalde deelname is een lidmaatschap nodig.

***E 20 januari, 19:30 - 21:30 uur**, studiegroep Zoogdieren, Melariumpad 11, Delft.

Het doel van een studiegroep is om met elkaar heel veel te leren van zoogdieren. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben wel verwachten we een actieve deelname. Belangstellenden die kennis willen maken met de studiegroep worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist.

Opgeven is verplicht via zoogdieren@delfland.knnv.nl

***E 21 januari, 19:30 – 21:30 uur**: Studiegroep Mossen, Wezelstraat 38, Delft

Het doel van een studiegroep is om met elkaar heel veel te leren van mossen. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben wel verwachten we een actieve deelname. Belangstellenden die kennis willen maken met de studiegroep worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist.

Opgeven is verplicht via 06 - 33 00 17 42 of afdelingDelfland@knnv.nl

***H 23 januari, 20:00 – 21:30 uur**: Programma-avond, Hotel De Plataan, Doelenplein, Delft; denk mee over het programma van het 2e kwartaal 2018.

24, 25 & 26 januari, tuinvogelweekend

Tel de vogels in je tuin. <https://www.tuinvogeltelling.nl/>

H 25 januari, 9:30 – 12:30 uur: Help wilgen knotten in het Westland, de locatie wordt in de Nieuwsbrief bekend gemaakt. Natuurlijk Delfland zorgt voor gereedschap, koffie, thee en koeken. Het is raadzaam stevige schoenen en nauwsluitende kleding te dragen. Deelname is mogelijk vanaf 12 jaar, jongeren onder de 15 jaar staan onder voortdurend toezicht van zin of haar ouder of verzorger.

Vraag een locatiebeschrijving aan bij: Geert van Poelgeest, 06 – 33 00 17 42,

afdelingDelfland@knnv.nl

Ook wordt het zwerfvuil op en rond de knotplek geruimd door de Schoonmoeder van het Westland.

H 25 januari, 10:00 – 12:30 uur: Help wilgen in Midden-Delfland

Natuurlijk Delfland onderhoudt een aantal bijzondere landschapselementen in Delfland. Er is altijd werk te doen onder deskundige leiding. Help mee. Verzamelen: om 10.00 uur op de kruising Abtswoude / Vietnampad, Delft.

Deelname is mogelijk vanaf 12 jaar, jongeren onder de 15 jaar staan onder voortdurend toezicht van zin of haar ouder of verzorger.

Bij regen gaan de activiteiten niet door. Natuurlijk Delfland zorgt voor gereedschap, koffie, thee en koeken. Het is raadzaam stevige schoenen en nauwsluitende kleding te dragen. Informatie: Huub van 't Hart, 015 – 262 27 79, afdelingDelfland@knnv.nl

H 25 januari, 10:00 – 12:30 uur: Help de wilgen knotten in Rijswijk

Verzamelen de Blokhut, Pieter Postmapad.

Help mee de wilgen te knotten in Rijswijk of te wel het groene fitnessen. Natuurlijk Delfland zorgt voor gereedschap, koffie, thee en koeken. Het is raadzaam stevige schoenen en nauwsluitende kleding te dragen. Deelname is mogelijk vanaf 12 jaar, jongeren onder de 15 jaar staan onder voortdurend toezicht van zin of haar ouder of verzorger. Bij regen gaan de activiteiten niet door.

Vraag een routebeschrijving aan.

Informatie: Geert van Poelgeest, 06 – 33 00 17 42, afdelingDelfland@knnv.nl

G 26 januari, 14:00 – 16:00 uur, excursie Fossielen.

Verzamelen Oude Kerk, Heilig Geestkerkhof, Delft.

Onder leiding van Kees van der Kraan kijken we aan de fossielen in het zuidelijk deel van de binnenstad van Delft. In stoepranden, tegels in “voortuinen” zijn fossielen te zien. Neem je fototoestel mee.

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

Ons clubhuis: natuurcentrum Het Melarium

Het Melarium, centrum van natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium. Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, afdelingdelfland@knnv.nl.

Tuintips

Kijk je gereedschap na, maak het schoon en slijp het en zet de houten stelen in de lijnolie.

Lijnolie is goed voor het gereedschap en niet schadelijk voor de grond.

Sterrenhemel

20 januari – Tussen 07.00 en 07.30 zie je een fraaie groepering van de afnemende maan, de planeet Mars en de ster Antares in het sterrenbeeld Schorpioen/ Mars en Antares hebben allebei een opvallende oranje-rode kleur. De drie hemellichamen staan laag aan de zuidoostelijke hemel.

21 januari – Net als gisteren staan Mars en Antares in de Schorpioen vanmorgen dicht bij elkaar aan de ochtendhemel. Bekijk de groepering tussen 07.00 en 07.30 uur laag boven de zuidoostelijke horizon.

24 januari – Nieuwe Maan – 22.42 uur.

KNNV-afdelingswinkel, bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via

afdelingDelfland@knnv.nl

Bijen en Hommels verrassend vlakbij.

kijktips, activiteiten & wetenswaardigheden.

Auteur: Maureen Kemperink.

€ 14,95 2019

Ideaal voor beginners! Deze natuurgids staat boordevol verrassende weetjes over bijen en inspireert om naar buiten te gaan. Met tips voor herkenning. Welke dieren kun je waar en in welke maand zien? Dit boek is rijk geïllustreerd.

TERUGBLIK

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.knnvdelfland.waarneming.nl

Als je geen account hebt mag je het melden via knnvdelft en zaterdag. Zet je naam in de toelichting.

14/01, Ik ben er inmiddels achter wat die raadselachtige, poederige cocons uit de Kerkpolder waren. Het is een slijmzwam, groot kalkschuim geheten. Aukje Gjaltema. Zie ook:

<https://annetanne.be/kruidenklets/2010/10/03/slijmzwam-men-slime-molds/>

Kwestie van dezelfde foto's in een andere volgorde invoeren in waarneming.nl.

03/11, 2019, **groot kalkschuim**, Kerkpolder, Aukje Gjaltema.

13/01, in het Wilhelminapark (Delft) stond op 13 januari de **hazelaar** in volle bloei. De grote gele mannelijke bloemen zijn van ver af te zien, maar let ook eens op het kleine rode vrouwelijke bloempje boven aan de foto, Albert Dijkhuizen.

10/01, **maan**, 20.11 uur, Albert Dijkhuizen

10/01, **maan** 22.30 uur, Albert Dijkhuizen

10/01 volle maan

Maar omdat de schaduw van de aarde rechtsonder vlak langs de maan langsging, was er op de maan een gedeeltelijke bijschaduw te zien.

Dit is overigens een niet spectaculaire verschijnsel (met het blote is het nauwelijks te zien).

Het begon om 18.06 uur en duurde tot 22.15 uur. Het hoogtepunt was om 20.11 uur.

Ik kende dit verschijnsel niet, maar werd er op gewezen en heb 2 foto's van de maan gemaakt met gelijke instelling van de camera, nl. een foto om 20.11 uur (hoogtepunt bijschaduw) en een foto om 22.30 uur toen het verschijnsel voorbij was.

Je ziet wel degelijk dat de foto die op 20.11 uur is genomen dat er rechtsonder op de maan een schaduw (bijschaduw) zichtbaar is.

12/01, **sneuwklokjes**, Voorhof, Freek Boon.

13/01, minicursus tuinvogetelling, Melarium.

13/01, **nimf rozenmarijngoudhaantje**, Den Hoorn, Willemein Poot.

13/01, **rozenmarijngoudhaantje**, Den Hoorn, Willemein Poot.

13/01, **berkensmalsnuit**, Den Hoorn, Willemein Poot.

13/01, **hangmatspin**, vensterbank, Den Hoorn, Willemein Poot .

14/01, **protestmars**, hoeve Biesland start.

14/01, **protestmars**, overhandiging 10 puntenplan aan Carola Schouten.

14/01, Cor Nonhof meegelopen in de protestmars van natuur- en milieuverenigingen en de boeren die gesloten kringlopen nastreven. De route liep van de boerderij van Jan Duijndam in Delfgauw naar het Binnenhof waar met Carola Schouten werd gesproken. Onderweg gesproken met een biologische akkerbouwer en dito veehouder, marketeer van Friese boeren kaas en iemand van Ecoplaza in Noord-Holland. Meer over dit initiatief op www.dewegvooruit.nl

15/01, zonsondergang, Delft, Bruun vd Steuijt.

kramsvogel, Nick Groenewegen.

13/01, gemeente Pijnacker-Nootdorp ondertekent Schone Lucht Akkoord

Namens de gemeente Pijnacker-Nootdorp ondertekende wethouder Frank van Kuppeveld (Milieu) het Schone Lucht Akkoord (SLA) op maandag 13 januari in Utrecht.

<https://www.pijnacker-nootdorp.nl/wekelijks-gemeentenuws-15-januari-2020/gemeente-ondertekent-schone-lucht-akkoord.htm>

Waterkwaliteit van kleine wateren eindelijk in kaart

Natuur & Milieu en ASN Bank deden samen met mensen thuis onderzoek naar de waterkwaliteit van kleine wateren. En het resultaat is niet best. Het burgeronderzoek toont aan dat 22% van de onderzochte wateren slecht scoort (troebel, kroos), 61% matig (tekenen van vervuiling) en 17% van goede kwaliteit is (helder water, ondergedoken planten). Van de grote wateren (meren/rivieren) is de waterkwaliteit noh slechter. Hiervan voldoet maar 1% aan de normen.

L 13 en 18 januari 19:30 – 21:30 uur, minicursus Tuinvogels herkennen

Er waren zes deelnemers die tuinvogels in het Melarium hebben geleerd en buiten geoefend. Er ging voor de meeste een wereld open want de deelnemers weten nu dat je op de eerste indruk moet letten, de grootte van de vogel kunt vergelijken, de lengte en vorm van de staart. Tijdens de wandelign hebben we 21 soorten gezien en ook regelmatig gehoord. Tevreden ging een iedere naar huis.

Het was leerzaam en gezellig

14 januari, raadsinformatieavond gemeenteraad Westland over maaien

Er waren vier organisaties uitgenodigd: Hoogheemraadschap van Delftland, Provincie Zuid-Holland, gemeente Westland en Natuurlijk Delfland. Cor Nonhof heeft de resultaten verteld van ons onderzoek van de bermen.

Cor spreekt de raad van gemeente Westland toe

14 januari: resultaat raadsinformatieavond

Aan het eind van de avond trok de wethouder de conclusies dat hij heel veel geleerd had. Dat hij met een voorstel komt om in de bebouwd kom gefaseerd te gaan maaien. Voor de insprekers was de avond zeer geslaagd, we gingen blij naar huis.

***G 15 januari, 20:00 - 22:00 uur: Bestuursvergadering**

Jaarstukken, Beleidsraad, invoeren nieuwe naam, project Grassenboek (Raymond van der Ham was hiervoor aanwezig) en het project Een aantrekkelijke vereniging. Voorstellen komen op de aanstaande ledenvergadering.

H 16 januari, 20:00 - 21:30 uur, Informatieavond Paddentrek in Monster

Er waren 24 deelnemers in de duinboerderij in de Hoevelaan, die een presentatie kregen van André Jongeling, de diverse vragen werden beantwoord. Ook werd voorgedaan hoe je een pad overzet met een kopje als 'pad' Het was dus een zeer geslaagde bijeenkomst, iedereen gaf zich op om mee te doen.

We zijn naar buiten gegaan, een paddenbord neergezet en de weg bekeken en ervaren

L 18 januari, 10:00 – ca 13:00 uur studiegroep Korstmossen

De eerste excursie van de studiegroep Korstmossen was zeer geslaagd, er waren 16 deelnemers die vele tientallen korstmossen op laanbomen in Rijswijk hebben gezien.

Het voornemen is dat er zes excursies per jaar komen in de periode oktober – maart, dus het winterhalfjaar.

Als je de waarnemingen wilt zien? Ga naar

https://knnvdelfland.waarneming.nl/observations_by_day.php?groep=12&family=0&datum=2020-01-18&z=0&provincie=0

Studiegroep Korstmossen, Pieter Drenth

Studiegroep Korstmossen, Anna Kreffer

18/01, Berm ingeplant Kruithuisweg N470, Huub van 't Hart

18/01, berm geluidswal Kruithuisweg/N470 ingeplant met struiken en bomen

De lelijke kale geluidswal van de Kruithuisweg bij Delft is schoongemaakt, grijs geverfd en voorzien van honderden bomen en struiken. Een geweldige verbetering ook voor de ecologische structuur langs de weg en als de bomen en struiken eenmaal flink zijn gegroeid ook een verbetering voor de bewoners van de erachter gelegen Burgemeestersrand en Raad van Europalaan, die een vermindering van de roet- en fijn stofuitstoot mogen verwachten. De nieuwe bomen zijn een compensatie voor de gekapte bomen op de middenberm bij Voorhofdreef en Kruithuisplein.

18/01, Natuurbeheer Hammenpoort

Met een groep van 19 personen geknot op de Hammenpoort. We zijn gestart met het opruimen van alle takken die her en der verspreid lagen en waarmee de takkenril langs de Rotterdamseweg gevuld hebben.

Daarna hebben we nog een nieuwe takkenril gebouwd in het veldje naast de boomgaard. Enkele zijn verder gegaan met het vlechten van de heg aan de zuidzijde van de boomgaard, inclusief het snoeien van deze heg. Deze zuidzijde is nu helemaal gevlochten en de bedoeling is om volgend jaar de westzijde en de noordzijde te vlechten.

We gaan over twee weken nog verder met het knotten van het `wilde` speelveld voor de kinderen, waar ook al jarenlang geen onderhoud is gepleegd

18/01, **knotten Hammenpoort**, Frank Herfs

18/01, **takkenril Hammenpoort**. Frank Herfs

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

De Nieuwsbrief wordt gemaakt door de volgende personen

Kees van der Kraan, verwerken van inzendingen

Marian Barendtszen, e.a., de juiste benaming van soorten

Anna Kreffer, Soort van het Seizoen.

Wilma van der Zanden, Tuintips

Huub van 't Hart, secretaris Natuurbescherming

Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen

Het redactieadres is afdelingDelfland@knnv.nl zie ook briefhoofd.

TIPS

bekijk knnv.nl/afdeling-delfland/filmpjes

Tel mee: [wilde eend](#)

Gebruik niet onnodig plastic flesjes: [lees](#)

Lansingerland initiatief: [meedoen?](#)

[voor wie het nog niet weet](#) en [het laatste nieuws](#)

Wij sturen je graag het bos in.

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.
Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.